

11. Булулуков О.Ю. Методика расследования убийств при отсутствии трупа : авто-реф. дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / О.Ю. Булулуков ; НЮАУ - Х., 1997. - 18 с.
12. ДНК-експертиза допомогла впізнати тіла 418 загиблих в АТО // Українська Правда. -2015.-08 вересня. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.pravda.com.ua>.
13. Див., наприклад, Комітет із прав людини, справа «Кінтерос проти Уругваю» (Quinteros v. Uruguay), п. 14.
14. Стаття 8 Додаткового протоколу II до чотирьох Женевських конвенцій; Хенкертс, Досвальд-Бек, Звичаєве міжнародне гуманітарне право, т. I, норма 115.

Мороз Юлія Григорівна,
викладач кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У СПРАВАХ СТОСОВНО ГЕНДЕРНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Досягнення та утвердження гендерної рівності є одним з пріоритетних напрямків діяльності кожної сучасної демократичної держави та міжнародного співтовариства, а також однією з найбільш актуальних проблем сучасності та розглядається як центральна у справі захисту прав людини, функціонування демократії, утвердження верховенства права та економічного зростання і сталого розвитку [1].

В ході огляду практики Європейського суду з прав людини можна виокремити декілька груп справ, пов'язаних з гендерною дискримінацією.

Перша група справ стосується питань, пов'язаних зі сферою сімейного права («Унал Текелі проти Туреччини» (Unal Tekeli v. Turkey) 2004 р., «Вагнер и J.M.W.L. проти Люксембургу» (Wagner and J.M.W.L. v. Luxembourg) 2007 р. та ін.). У справі Unal Tekeli v. Turkey заявницею було оскаржено положення турецького законодавства, згідно з яким жінка не мала права зберегти своє дівоче прізвище після одруження. Відповідно до національного законодавства Туреччини, незалежно від рішення подружжя, дружина зобов'язана взяти прізвище чоловіка або взяти подвійне. Суд констатував у цій справі дискримінацію за ознакою статі, а саме, порушення ст. 14 Конвенції (заборона дискримінації) у поєднанні зі ст. 8 (право на повагу до приватного та сімейного життя), тому що вищезазначеним законом не передбачено зобов'язання змінювати прізвище чоловікам [2]. У справі Wagner and J.M.W.L. v. Luxembourg заявницею, громадянкою Люксембургу, було всиновлено дівчинку відповідно до національного законодавства Перу. Однак суд Люксембургу відмовився визнати це рішення, аргументуючи це тим, що заявниця була незаміжною жінкою, хоча незадовго до цього аналогічні рішення визнавалися на законодавчому рівні. Після розгляду справи Європейським судом було встановлено порушення ст. 14 Конвенції (заборона дискримінації) у поєднанні зі ст. 8 (право на повагу до приватного та сімейного життя) через невизнання національним судом сімейних зв'язків, встановлених судовим

органом іншої держави, а також тих труднощів, які зазнали жінка (через свій незаміжній стан) і дитина (через відсутність громадянства) [3].

Наступна група справ стосується порушень у сфері соціального забезпечення («Шулер-Цграгген проти Швейцарії» (Schuler-Zgraggen v. Switzerland) 1995 р., «Грант проти Сполученого Королівства» (Grant v. The United Kingdom) 2006 р. та ін.). Справа Schuler-Zgraggen v. Switzerland стосувалася порушення права жінки щодо пенсійних виплат за ознакою інвалідності стосовно зміни її стану здоров'я та сімейних обставин [4]. У справі Grant v. The United Kingdom заявниці, яка зробила операцію зі зміни статі з чоловічої на жіночу, було відмовлено у виплаті пенсії за віком, яку отримували жінки у Швейцарії [5]. У першому випадку Європейським судом було встановлено порушення ст. 14 Конвенції (заборона дискримінації) у поєднанні з п. 1 ст. 6 (право на справедливий судовий розгляд в розумний термін), а другому випадку було визнано порушення ст. 8 (право на повагу до приватного та сімейного життя).

Так, третя група справ пов'язана з вирішенням питань, пов'язаних з порушенням трудового законодавства («Емель Бойраз проти Туреччини (Emel Boyraz v. Turkey) 2014 р., «Зарб Адамі проти Мальти» (Zarb Adami v. Malta) 2006 р. та ін.). У справі Emel Boyraz v. Turkey було оскаржено звільнення жінки з посади офіцера безпеки у зв'язку з її статтю. Тобто заявниця не могла продовжувати контрактну службу на своїй посаді, оскільки не відповідала вимогам, які передбачені для служби в армії. Європейським судом було встановлено порушення ст. 14 Конвенції (заборона дискримінації) у поєднанні зі ст. 8 (право на повагу до приватного та сімейного життя) та ст. 6 (право на справедливий суд) [6]. Зміст справи Zarb Adami v. Malta полягав у тому, що заявник працював присяжним, але не з'явився на чергове судове засідання, за що на нього було накладено штраф, який міг бути замінений позбавленням волі (тут варто зазначити, що саме виконання функцій присяжного є громадянським обов'язком відповідно до національного законодавства Мальти). Відмова платити штраф обґрунтовувалась тим, що жінки були звільнені від такого обов'язку, а також його заяви щодо звільнення постійно відхилялися. В цій справі Європейський суд дійшов висновку, що мало місце порушення ст. 14 Конвенції (заборона дискримінації) в поєднанні з п. 3 ст. 4 Конвенції (заборона рабства і примусової праці) [7; 8].

Звичайно, можна виокремити ще не одну групу справ, як, наприклад, справи стосовно гендерного насильства, надання медичної допомоги та ін.

Отже, розглянуті прецедентні рішення Європейського суду з прав людини стосувалися гендерної дискримінації у сфері соціального забезпечення, трудового законодавства, сімейного права. Вищезазначені справи стосувалися різних питань, але в переважній більшості цих справ Європейським судом з прав людини було визнано порушення ст. 14 (заборона дискримінації) Конвенції, а також ст. 8 (право на повагу до приватного і сімейного життя). Отже, можна стверджувати, що найбільша кількість порушень прав людини за ознакою гендерного насильства пов'язана саме із заборонаю дискримінації та порушенням права на повагу до приватного та сімейного життя.

1. Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2014–2017 роки. Council of Europe Gender Equality Strategy, 2014–2017. – Р. 3. URL: <http://www.coe.int/en/web/kyiv>
2. Case of Unal Tekeli v. Turkey 29865/96 Council of Europe: European Court of Human Rights, 16 November 2004. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-67482>.
3. Case of Wagner and J.M.W.L. v. Luxembourg 76240/01 Council of Europe: European Court of Human Rights, 28 June 2007. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-81328>.
4. Case of Schuler-Zraggen v. Switzerland 14518/89 Council of Europe: European Court of Human Rights, 31 January 1995. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57922>.
5. Case of Grant v. The United Kingdom 32570/03 Council of Europe: European Court of Human Rights, 23 May 2006. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-75454>.
6. Case of Emel Boyrazv. Turkey 61960/08 Council of Europe: European Court of Human Rights, 2 December 2014. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-148271>.
7. Case of Zarb Adami v. Malta 17209/02 Council of Europe: European Court of Human Rights, 20 June 2006. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-75934>.
8. Судове рішення справ у спорах, пов'язаних із гендерною дискримінацією: збірка кращих практик. Упоряд.: Олена Уварова, Марія Ясеновська. Харків, 2016. С. 3–7.

Тимофєєв Володимир Павлович,
старший викладач кафедри;
Волков Юрій Михайлович,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Одним із способів пізнання світу та запорукою вдалого виконання поліцейськими своїх професійних обов'язків у всіх сферах людської діяльності є навчання. Навчання майбутніх працівників поліції має свої специфічні ознаки та форми. Виконання поліцейськими своїх обов'язків потребує високого професіоналізму, забезпечується шляхом гармонійного вкладення матеріальних та педагогічних ресурсів.

В реальних в умовах реформування процес навчання поліцейських залишає бажати кращого. Застаріла матеріальна база, неналежне фінансування, відсутність належного рівня початкової професійної освіти поліцейських, а також невідповідність рівня вищої освіти правоохоронців із рівнем юридичної освіти в цивільних вузах – лише поверхневий перелік недоліків. Для покращення кадрової роботи та професійної підготовки поліцейських України у 1996 році створено Українську національну секцію у складі Міжнародної поліцейської асоціації. Як відомо, остання є незалежною неурядовою професійною організацією, що існує більше 50 років та об'єднує понад 300 тисяч поліцейських із 64 країн і метою якої є напрацювання контактів між поліцейськими різних країн, широке міжнародне співробітництво, підвищення їхнього